

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

ไม่มีชีวิตใคร ๆ จะเหมือน

ชีวิตของผู้หวังพ้นโลกแห่งกองทุกข์ ด้วยความเห็นภัยจริง ๆ ก็ตั้งชีวิตของพระพุทธเจ้า และสาวกท่าน ไม่มีชีวิตใคร ๆ จะเหมือน ดังที่เราพูดเมื่อสักครู่ที่ว่าชีวิตกรรมฐานกับเสือ ท่านทำอย่างนั้นจริง ๆ ไม่ใช่เป็นชีวิตแบบที่เขาฉายภาพยนตร์ แต่เป็นชีวิตที่จริง ในครั้งพุทธกาลก็ปรากฏว่าเสือกินพระเหมือนกัน แต่คงเป็นพระที่ท่านจวนจะสิ้นอยู่แล้ว จิตใจของท่านละเอียด จวนจะถึงขั้นสูงสุดอยู่แล้ว ก็พอดีเสือมากินท่าน ท่านก็ร้องบอกอีกองค์หนึ่งว่า เสือกำลังคาบท่านแล้วลากไปข้างนั้น ท่านก็บอกให้พิจารณาเรื่องกรรมของท่าน และให้พิจารณาเรื่องที่เป็นอยู่นั้นให้เป็นธรรมเพื่อความหลุดพ้น ท่านก็พิจารณาทันที แล้วพระองค์นั้นก็สำเร็จอรหัตผลในปากเสือ ตามตำราท่านเขียนไว้อย่างนั้น

ทำไมถึงทราบที่ท่านสำเร็จในปากเสือ ก็คือพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงทำนายหรือเป็นผู้ทรงรับสั่งอย่างนั้น คนเราธรรมดาคงไม่ทราบ นอกจากพระองค์นั้นท่านจะตะโกนบอก เช่นเดียวกับตะโกนบอกเวลาเสือกินท่าน ว่าผมสำเร็จแล้วอย่างนั้นก็อาจเป็นไปได้ เพราะเป็นพระด้วยกัน ไม่ใช่พระแบบพระเป่านกหวีด มันก็มีอยู่สองทาง แต่นี่เป็นเรื่องของพระพุทธเจ้าทรงรับสั่ง นั่นเป็นความลำบาก แต่ท่านไม่ได้ถือว่าการที่เสือมากัดท่านเวลานั้น เป็นภัยแบบโลก ๆ ท่านย้อนเข้ามาพิจารณาถึงเรื่องธรรม มีทุกขเวทนา เป็นต้น ที่แสดงอยู่ แล้วจิต ขณะจิตใด ที่จะแสดงออกรับเรื่องของโลกเช่นนั้น ท่านก็ทราบเข้าภายในจิตทันที แล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

พระพุทธเจ้าท่านถึงห้ามไม่ให้ฉันเนื้อเสือโคร่ง เสือเหลือง เสือดาว เนื้อหมี เนื้องู สัตว์เหล่านี้ได้กลิ่นของพวกเดียวกันอยู่ในตัวของเรา เขามาเบียดเบียนทำลายว่าอย่างนั้น นี่เกี่ยวกับเรื่องการทำลายโดยตรง ส่วนอื่นเช่นอย่างข้างนี้ก็เป็นอีกแบบ มีความมุ่งหมายเป็นคนละอย่าง พวกเสือโคร่ง เสือเหลือง เสือดาว หมี ราชสีห์ งู เหล่านี้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ทั้งนั้น เขามาเบียดเบียน เมื่อได้กลิ่นของเขาแล้ว เขามาเบียดเบียนเนชามาทำลายเรา มากัดเรา ท่านถึงห้าม

ชีวิตของพระในครั้งพุทธกาล เข้าใจว่าจะเป็นความลำบากมากกว่าชีวิตของพระอู๋ดงค์ ในสมัยปัจจุบันนี้ แต่สำหรับท่านอาจารย์มั่นนั้นเรายกไว้ และท่านผู้ที่ได้ดีทีเดียวอาจหาญจริง ๆ ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับครั้งพุทธกาล เพราะท่านเหล่านั้นเวลาบวชแล้วมุ่งต่ออรหัตต่อธรรมอย่างยิ่ง แล้วมีพระพุทธเจ้าทรงเป็นแนวหน้า ทั้งให้การอบรมสั่งสอน ทั้งเที่ยวอุทฺตงคกรรมฐาน พระพุทธองค์ก็ทรงดำเนินอย่างนั้นอยู่เรื่อยมา จึงถือว่าการบำเพ็ญสมณธรรมเพื่อความหลุดพ้นในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่เหมาะสมในการประกอบความพากเพียรนั้น เป็นกิจจำเป็น

สำหรับพระในครั้งพุทธกาลอย่างยิ่ง ไม่มีกิจอื่นใดที่จะใหญ่โตยิ่งกว่าสมณธรรม คือการบำเพ็ญของท่าน นี่เป็นกิจการงานของพระศาสนาโดยแท้สำหรับพระเรา ในครั้งพุทธกาลท่านทำอย่างนั้น

ครั้นเวลานานมากก็ค่อยลบลื่อนไปโดยลำดับๆ กิจการงานอื่นซึ่งไม่เป็นความจำเป็นเลยกลายเป็นความจำเป็นขึ้นมาโดยลำดับดังที่เราเห็นอยู่ที่นี่ เวลาเห็นพระอุทฺตมธรรมฐานก็เลยเห็นเป็นของแปลก เช่นอย่างการฉัน ท่านก็ฉันมือเดียวเป็นประจำ ในครั้งพุทธกาลมีอย่างนั้นทั้งนั้น อนุญาตให้ตั้งแต่รุ่งอรุณขึ้นมาเป็นวันใหม่ถึงเที่ยง เพราะพระเป็นผู้ขอทานเขากิน ไปภิกขาจารย์ตรตามหมู่บ้าน แล้วแต่จะได้อาหารเข้าสหายประการใด ท่านจึงทรงอนุญาตไว้ตั้งแต่เช้าพอเป็นวันใหม่ถึงเที่ยง ในระยะนี้จะฉันเวลาใดก็ได้ เพื่อความสะดวกของพระซึ่งอยู่ในสถานที่ต่างๆ และไปบำเพ็ญอยู่ในที่ต่างๆ กัน ไม่ทราบว่าจะพบบ้านผู้บ้านคนที่ไหน เวลาสัญจรไปมาด้วยการสมณธรรม

จึงทรงอนุญาตไว้เป็นระยะ ห่างๆ หรือนานๆ บ้าง เป็นที่กำหนดกฎเกณฑ์ได้ว่า ตั้งแต่สว่างแล้วเป็นวันใหม่จนถึงเที่ยงวัน โอกาสหรือช่องว่างอันนี้ ก็มากกลายเป็นฉันเข้าฉันเพลได้ นี่เรื่องมาเกิดขึ้นที่หลังการฉันเพล หรืออาหารว่างอะไรเหล่านี้ มันเป็นเรื่องเกิดขึ้นที่หลัง พวกเรานี่ละอุตริบัญญัติขึ้นมาเอง พระพุทธเจ้าไม่ทรงบัญญัติ แต่ไม่ทรงห้ามตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง เพื่อความฉันมือเดียวนี้แหละ ส่วนข้าวต้มยังมีปรากฏ ต้มข้าวต้ม คือข้าวยาคุเรียกว่าข้าวต้ม ต้มมะไม่ได้บอกว่าฉัน ก็คงเป็นน้ำข้าวต้มใสๆ หรือเหลวอะไรทำนองนั้น นี่มีต้มบ้าง แต่ไม่ถือเป็นสาระสำคัญเหมือนการฉันมือเดียว

นี่ความสมบุกสมบันของพระสงฆ์ในครั้งพุทธกาลนั้น กับสมัยทุกวันนี้ต่างกันมากทีเดียว เพราะฉะนั้นผลที่ปรากฏจึงต่างกันอยู่มาก เหมือนกับว่าคนละโลก โลกของครั้งพุทธกาลเป็นโลกผู้ทรงมรรคผลนิพพาน โลกสมัยปัจจุบันนี้มีแต่คำพูด ถ้าอย่างมาก็ทรงปริยัติคือการจดจำไม่ได้ประพฤติปฏิบัติเพื่อทรงมรรคผลนิพพานดังครั้งนั้น แล้วก็เลยมีแต่ชื่อ คำว่ามรรคผลนิพพานมีแต่ชื่อ องค์ของมรรคผลนิพพานจริงๆ ไม่ปรากฏภายในจิตใจ เพราะไม่ได้ปฏิบัติตามหลักที่จะให้เกิดมรรคผลนิพพานเช่นครั้งพุทธกาล ต่างกันที่ตรงนี้

นอกจากนั้นยังเป็นผู้ตั้งกฎขึ้นมาเองด้วยความสำคัญของตน ว่ามรรคผลนิพพานหมดเขตหมดสมัยแล้ว ใครจะประพฤติปฏิบัติไปอย่างเคร่งครัดขนาดไหนก็ตาม ไม่มีทางที่จะสำเร็จมรรคผลนิพพาน เหมือนหนึ่งว่าเราเป็นผู้ให้ เป็นเจ้าของแห่งมรรคผลนิพพาน เป็นเจ้าของแห่งศาสนธรรม เป็นเจ้าของเสียทุกอย่างทุกอย่าง บรรดาธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้นั้นไม่เป็นที่แน่ใจตายใจ ไม่ถูกต้อง เหมือนตนบัญญัติขึ้นมาด้วยความรู้สึกโดยทิวทัศน์ความเห็นของตน ว่ามรรคผลนิพพานสิ้นเขตสิ้นสมัยแล้ว เพราะเหตุไรมรรคผลนิพพานจึงต้องสิ้นเขตสิ้นสมัย หมดเขตหมดสมัยไปนั้น

มีเหตุผลอย่างไรจึงต้องไปเหมาเอาว่า ปฏิบัติเคร่งครัดขนาดไหนก็ไม่สามารถจะบรรลุ มรรคผลนิพพานได้ พระพุทธเจ้าก็ดี สาวกก็ดี ท่านปฏิบัติตามหลักมัชฌิมาปฏิปทา หลัก มัชฌิมาปฏิปทา เป็นทางดำเนินให้ผู้บำเพ็ญทั้งหลายถึงความพ้นทุกข์โดยลำดับแห่งกำลัง ความสามารถของตน ที่ดำเนินตามหลักมัชฌิมานั้นๆ การที่ว่าปฏิบัติเคร่งครัดขนาดไหนนั้น มันก็เลยนอกบัญญัติไปเสียแล้ว เพราะไม่มีเหตุผล

มัชฌิมาธรรมนี้มีอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นเป็นผู้มีหวัง จะต้องได้บรรลุมรรคผลนิพพาน ไม่ว่า สมัยใดก็ตาม เพราะกาลสถานที่ไม่ใช่ตัวกิเลสตัดมหาอาสวะ ไม่ใช่สิ่งที่เราจะแก้จะปลดเปลื้อง มันออกไป สิ่งที่เราจะแก้หรือปลดเปลื้องมันออกไป เพราะถือว่ามันเป็นข้าศึกดั่งที่พระพุทธเจ้า ทรงสั่งสอนไว้ว่ากิเลสมีอยู่ที่หัวใจของสัตว์ การปฏิบัติธรรมจึงต้องปฏิบัติลงที่หัวใจ หมายถึงใจเป็นสำคัญ

สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปป ก็หมายถึง องค์ปัญญา สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต ก็ หมายถึง การงานที่ชอบทางกาย ซึ่งออกมาจากจิตใจโดยทางปัญญา เป็นผู้คิดอ่านไตร่ตรอง เห็นชอบด้วยเหตุด้วยผลแล้ว แสดงออกมาทางกาย สัมมาวาจาโม สัมมาสติ สัมมาสมาธิ นี้ก็ ออกมาจากใจทั้งนั้น ไม่ได้ออกมาจากที่ไหน ธรรมท่านสอนลงที่ใจ เมื่อใจมีหลักมัชฌิมาประจำ ตนแล้ว มรรคผลนิพพานนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้อย่างไร คำว่ามรรคผลนิพพานเกิด ก็คือกิเลสที่ ผูกมัดอยู่นั้นหลุดลอยไปเป็นขั้นๆ ตอนๆ และรู้จักเห็นจริงในหลักธรรมนั้นๆ เป็นลำดับไป จนกระทั่งรู้แจ้งแทงตลอดในสังขารธรรมโดยทั่วถึง ก็เป็นมรรคผลนิพพานขึ้นมาจากใจดวงนั้น ด้วยมัชฌิมาปฏิปทาเท่านั้น

ไม่ได้เป็นขึ้นมาจากกาลนั้นสถานที่นั้น เพราะสถานที่เหล่านั้นกาลเหล่านั้นไม่ใช่เป็นตัว กิเลสอาสวะที่ผูกพันจิตใจของสัตว์โลกให้ เกิด แก่ เจ็บ ตาย และให้ได้รับความทุกข์ความ เดือดร้อน นอกจากกิเลสซึ่งมีอยู่ภายในหัวใจนี้เท่านั้น ไม่มีอย่างอื่น กิเลสประเภทเหล่านี้ พระพุทธเจ้าก็เคยมีมาแล้ว ซึ่งเป็นประเภทเดียวกัน สาวกทั้งหลายก็เคยมีมาแล้ว เป็นกิเลส ประเภทเดียวกัน และแก้ด้วยหลักธรรมประเภทเดียวกันนี้อีก คือมัชฌิมาปฏิปทา ที่นี้กิเลสซึ่ง เป็นประเภทเดียวกัน มีอยู่ภายในจิตใจของเรา กับพระพุทธเจ้าไม่ผิดแปลกจากกันเลย แล้ว นำมัชฌิมาปฏิปทามาแก้ไขที่ตรงนี้ มรรคผลนิพพานจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะเหตุอันใด

หลักที่จะยอมรับกันก็คือมัชฌิมาปฏิปทาเท่านั้นเป็นเครื่องแก้กิเลส ไม่มีสิ่งอื่นใดจะ สามารถแก้กิเลสได้ พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนว่ามัชฌิมาปฏิปทา เป็นธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่ง แล้ว ซึ่งพระองค์ก็เคยบำเพ็ญและได้ตรัสรู้มาแล้วด้วยหลักธรรมเหล่านี้ มาสั่งสอนสาวก จนกระทั่งได้บรรลุธรรมถึงขั้นพระอรหันตด้วยหลักธรรมเหล่านี้ แล้วใครจะมีอำนาจ วาสนามาเปลี่ยนแปลงหรือมาติดกันมรรคผลนิพพานไม่ให้เกิดขึ้นได้ นอกจากกิเลสซึ่งมีอยู่

ภายในจิตใจของตนเท่านั้น เป็นเครื่องกีดกันมรรคผลนิพพานให้เกิดขึ้นไม่ได้ ด้วยเหตุที่ข้อปฏิบัติเครื่องแก้กิเลสเหล่านั้นไม่มี

ไม่ว่าสมัยพระพุทธเจ้า ไม่ว่าสมัยใดก็ตาม มรรคผลนิพพานหมดได้ ไม่มีสำหรับบุคคลที่ไม่สนใจต่อการแก้กิเลส ไม่สนใจต่อมรรคผลนิพพานด้วยวิธีการแก้กิเลสโดยหลักธรรมคือ มัชฌิมา สมัยโน้นก็หมด สมัยนี้ก็หมด หมดยุติในบุคคลผู้เช่นนั้น แต่ไม่หมดในบุคคลที่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ คำว่ามัชฌิมา เป็นธรรมที่เหมาะสมที่สุด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกาลสถานที่เวลาอะไรทั้งนั้น เป็นธรรมศูนย์กลาง หรือเป็นธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการแก้กิเลสตลอดมา ไม่มีว่าจะเรียวยุติที่ไหนแหลมไปที่ไหน

คำว่าเรียวยุติแหลมนั้นมันขึ้นอยู่กับความรู้ความถนัด ความสามารถของบุคคลที่จะยกปฏิบัติ คือมัชฌิมานั้นมาปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไรเท่านั้น ส่วนธรรมเหล่านั้นมีความเสมอภาคอยู่โดยลำดับตลอดไปด้วย ผู้ปฏิบัติจึงไม่ควรสนใจกับคำพูดปาๆ รกๆ ด้วยอำนาจแห่งกิเลสตัณหาวิชาพาให้พูดด้วยความมืดบอดนั้น ว่ามรรคผลนิพพานหมดแล้ว

ใครจะมีความรู้ความสามารถฉลาดแหลมคมยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า ที่ประทานพระโอวาทเหล่านี้ไว้ ในโลกทั้งสามนี้มีใครไม่ปรากฏ แล้วใครจะมาเยียมยอยิ่งกว่าพระพุทธเจ้ามีได้ที่ไหน เมื่อเรากล่าวถึงว่า พุทธิ์ สรรณํ คัจฉามิ ก็ต้องลงใจในพระพุทธเจ้า ธมมํ สรรณํ คัจฉามิ ก็ลงใจในสวากขาตธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว สงฺฆํ สรรณํ คัจฉามิ ก็ลงใจว่าพระสงฆ์สาวกเหล่านั้นท่านได้ปฏิบัติตามหลักมัชฌิมาปฏิบัติ จึงได้บรรลุธรรมถึงขั้นบริสุทธิเหมือนพระพุทธเจ้า เราลงใจที่ตรงนี้

เราไม่ได้ลงใจกับคำพูดสุมสี่สุมห้า ใครว่าอะไรก็ตาม จะสรรณํ คัจฉามิ เรื่อยไป เราไม่เคยพูดอย่างนั้นไม่ใช่หรือ ผู้ที่ว่ามีมรรคผลนิพพานไม่มี ก็สรรณํ คัจฉามิ ให้เขา อย่างนั้นมันก็เหลวไปหมดซิ เราหาหลักหาเกณฑ์หาเหตุผล จะได้จากที่ไหน ถ้าไม่ได้เป็นที่แน่นอนหรือแม่นยำที่สุดจากธรรมของพระพุทธเจ้านั้นเท่านั้น ไม่มีที่อื่น ถึงเรียกว่าสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบทุกแง่ทุกมุม ไม่มีทางแย้ง แต่เราอย่าลืมนึกว่ากิเลสมันจะแย้งธรรมเสมอ เพราะกิเลสกับธรรมเป็นข้าศึกกันมาแต่ไหนแต่ไร

เราพูดในเบื้องต้นว่าชีวิตของพระกรรมฐาน เป็นความลำบากลำบากมาตั้งแต่ในครั้งพุทธกาลโน้น แม้สมัยปัจจุบันนี้ก็มี เรื่องสัตว์ เรื่องเสือ เรื่องความลำบากขาดแคลนต่างๆ นั้นมันมีด้วยกันนั้นแหละ เราจะสมบูรณขนาดไหนก็ตาม เมื่อได้มุ่งหน้าต่อปฏิบัติของพระพุทธเจ้านี้ต้องเป็นความลำบากด้วยกัน เพราะบรรดาสาวกที่ออกมาจากสกุลต่างๆ ได้มาประพฤติปฏิบัติธรรมกับพระพุทธเจ้านั้น มีทั้งพระราชามหากษัตริย์ เศรษฐีภุมมพี ทำไมเวลาเข้ามาสู่สนามรบแล้ว จึงต้องลำบากลำบาก ก็เพราะเข้าสู่สนามรบจะไม่ลำบากยังไป ฟังว่าสนามรบเป็นไป มันต้องลำบาก

นี่สนามรบกิเลส ไปอยู่ในสถานที่เช่นไร ก็คือการต่อสู้กับกิเลสนั้นแลเป็นความลำบาก ความลำบากขาดแคลนอย่างอื่นไม่ค่อยสำคัญ สถานที่อยู่ที่อาศัย ปัจจัยต่างๆ ไม่ค่อยสำคัญยิ่งกว่าการต่อสู้กับกิเลส อันนี้เป็นงานที่สำคัญมาก เมื่อเวลาทำสำเร็จแล้วเป็นที่ภูมิใจคุ้มค่า ชีวิตจิตใจได้มอบลงกับความพอกเพียรอย่างนี้ เวลาผลปรากฏขึ้นมากก็ถึงแดนแห่งความพ้นทุกข์ได้โดยสมบูรณ์

คำว่าพระกรรมฐานกับเรานี้ผิดกันอย่างไรบ้าง ก็มีผิดกันที่ว่าเราเป็นฆราวาส หน้าที่การทำงานยุ่งเหยิงวุ่นวายหลายด้านหลายทาง แต่อย่างไรก็ตามเราอย่าลืมว่า เราต้องการความสุข ความเจริญตลอดถึงความพ้นทุกข์ ไม่มีทุกข์ใดๆ เข้าไปเคลือบแฝงให้ก่อความวุ่นวายตายเกิดนี้เราต้องการด้วยกัน เมื่อความต้องการมีอยู่ ศาสนธรรมก็เป็นที่เหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย ไม่ว่านักบวช ฆราวาส หญิงชาย เพราะธรรมเป็นกลางๆ ให้ความเสมอภาคทุกคน ไม่ตัดสิทธิ์การประพฤติปฏิบัติต่อตนเองเพื่อการถอดถอนสาเหตุที่จะให้เกิดทุกข์ภายในจิตใจนี้ เราจึงมีทางทำได้ มีโอกาสทำได้ โอกาสอยู่กับความสมัครใจ อยู่กับความพอใจ อยู่ไหนมีโอกาสได้ทั้งนั้น หากความสมัครใจไม่มีเสียอย่างเดียว ถึงจะไปอยู่ในช่องว่างขนาดไหน จนจะไม่มีอะไรว่างเท่าก็ตาม มันก็ไม่มีโอกาสอยู่ในภายในจิตใจ ไม่มีการมีงานอะไรก็หาเรื่องอื่นมายุ่งตัวเองอยู่นั้นแหละ นั่นคือความไม่มีโอกาส

การปฏิบัติสมาธิภาวนา เป็นความยากมาตั้งแต่ครั้งไหนๆ เพราะเป็นการที่จะต่อสู้กับกิเลสซึ่งเคยเป็นศาสตราจารย์ของสัตว์โลกมานาน ถ้าเป็นกองทัพก็กองทัพที่ใหญ่ที่สุด มีเครื่องมือทุกสิ่งทุกอย่างที่จะประหารประหารสัตว์โลก เมื่อเป็นเช่นนั้น เราผู้ที่จะเข้าสู่สงครามประเภทหนักประเภทหนาเช่นนี้ เราจะไปทำย่อหย่อนอ่อนกำลังมันก็ไม่ทัน แพ้ ถึงคราวสู้ต้องสู้ ถึงคราวเป็นต้องยอมเป็นยอมตาย มันหากมีในสมัยหนึ่งหรือเวลาหนึ่งจนได้ ที่ความจนตรอกปรากฏขึ้นมา แล้วความต่อสู้เพื่อช่วยตัวเองนี้มันจะต้องปรากฏขึ้นมาจนได้

คนเราไม่ได้มีความโง่งอยู่ตลอดไป เวลาถึงคราวจนตรอกจนมุมแล้วก็หาอุบายช่วยตัวเองได้ นั่นละสติปัญญาเกิดขึ้นเวลาจนตรอก ถ้าอยู่เฉยๆ มันก็ไม่เกิด ไม่ทราบว่าจะคิดอะไรก็สบายอยู่แล้วนี้ เวลาจะเป็นจะตายจริงๆ ก็ต้องหาทางออกเป็นธรรมดา อันนี้เป็นเรื่องสำคัญอยู่มากที่เราจะต้องคิด เรื่องยากเราอย่าไปคิดมากเกินไป ความคิดกลัวยากกลัวลำบาก มันเป็นอุบายของกิเลสที่เคยหลอกเรามาแล้วทั้งนั้น ที่จะหลอกเราไม่ให้ทำ ให้ย่อหย่อนอ่อนกำลัง ในการประกอบความดีทั้งหลาย

พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้ทุกแง่ทุกมุม เราได้อ่านตั้งแต่ชื่อ ของกิเลสก็อ่านเสียจน ท่องบ่นเสียจนเต็มหัวใจ พุทก็ติดปาก กิเลสประเภทไหนๆ พุทได้หมด มรรคผลนิพพานชั้นไหน ภูมิใดพุทได้หมด แต่เราไม่ได้คิด เราไม่ได้สังเกต เราไม่ได้ฟังบ้างว่ากิเลสมันกำลังหัวเราะ มันหัวเราะคนรู้มากๆ แบบนี้ จำได้แล้ว ก็เอาความจำมาเป็นของตัวเอง เรียนรู้เท่านั้น เรียนรู้ได้เท่านั้น

เท่านั้น เอาความจำนั้นเป็นความสำคัญมั่นหมายว่าเป็นสมบัติของตน กิเลสมันก็ต้องหัวเราะ เพราะกิเลสประเภทต่าง ๆ แม้นิดหนึ่งก็ไม่เคยกระเด็นออกไปเพราะความจำชื่อแห่งธรรมชื่อ แห่งกิเลสนี้ได้เลย พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนในทางภาคปฏิบัติ จำชื่อของมันได้มันก็ไม่มีปัญหา อะไร เช่นเดียวกับพวกโจรพวกเสื่อร้าย ปล้นบ้านนั้นเมืองนี้ ปล้นไปหมด ตะไปหมด ทั้งใน เมืองนอกเมือง เราจะจำชื่อมันได้จนกระทั่งโคตรแซ่ของมันก็ไม่มีปัญหา ถ้าจับตัวไม่ได้เมื่อไร ก็คือพวกนี้แหละ พวกไปเที่ยวก่อความฉิบหายวุ่นวายแก่บ้านเมืองของเรา จนกว่าจะจับตัวมัน มัดเข้าคุกเข้าตะรางไปเสียเมื่อไร บ้านเมืองถึงจะได้มีความร่มเย็น

กิเลสก็เหมือนกัน อย่าไปจำตั้งแต่เพียงชื่อของกิเลสเลย จำทั้งโคตรทั้งแซ่ของกิเลส เท่าไรก็จำไปเถอะ จำมรรคผลนิพพาน จำจนกระทั่งถึงนิพพาน ก็จำอย่างนั้นแหละ แต่กิเลสก็ ไม่หลุดลอยไปสักตัวเดียว ถ้าไม่จับตัวกิเลสมาห้าพันกันด้วยความพากเพียร มีสติปัญญาเป็น สำคัญ ให้พิษฉิบหายไปจากใจแล้ว ความสงบร่มเย็นอันเป็นตัวมรรคผลนิพพานแท้ก็เกิดขึ้น มาภายในจิตใจ นั่นแหละคือสมบัติของเราแท้ เราหาได้ด้วยกำลังปลีแข้งของเรา ไม่ได้หาได้ด้วย ความจำ ซึ่งเป็นธรรมสมบัติของพระพุทธเจ้า เราก็ก็นำเอาชื่อนั้นมาเป็นสมบัติของเรา มันก็ได้ แต่ชื่อเป็นสมบัติ แต่ตัวจริงไม่ได้

เวลาเรามาบำเพ็ญความพากเพียรจนปรากฏผลขึ้นภายในจิตใจของเราเล็กน้อย นั่นแหละ คือสมบัติของเราแท้เกิดขึ้นจากภาคปฏิบัติของเรา บำเพ็ญได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยก็ได้เป็นสมบัติ เต็มภูมิ ดังพระอรหันต์ท่าน กลายเป็นสรณะของสัตว์โลกได้ นอกจากท่านเป็นสรณะของท่าน โดยสมบูรณ์แล้ว ยังเป็นสรณะของสัตว์โลกได้ เราก็ก็นำมาทำให้เป็นสรณะของเรา อย่างน้อย ให้มีความสงบร่มเย็น คนมีธรรมอยู่ที่ไหนย่อมเป็นสุข

สำคัญให้นำธรรมเข้ามาหักห้ามจิตใจ ใจเป็นสมบัติของเรา สติปัญญาเป็นเครื่องรักษา ใจ การยับยั้งการชั่งตวงต่างๆ เป็นเรื่องของสติปัญญาที่จะพิจารณาเพื่อการรักษาจิต หรือเพื่อ ความปลอดภัยของจิต เพื่อการระงับจิต ซึ่งมีสภาพอันหนึ่งอยู่ภายใน ผลักดันจิตใจให้คิด ฟุ้งซ่านรำคาญไปในแง่ต่างๆ อันเป็นความทุกข์แก่ตัวเอง พยายามระงับดับมันด้วยสติปัญญา ศรัทธาความเพียรของเรา

คำว่าศาสนธรรมก็จะไม่มีแต่ชื่อ จะเห็นปรากฏตามหลักที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้จริง ๆ ไม่เป็นโมฆะ เพราะปรากฏขึ้นที่ใจของเรา นี่ละเป็นธรรมแท้ ชีวิตของเราชีวิตของกรรมฐาน แทบล้มแทบตายที่บำเพ็ญมา ก็มาเห็นผลประจักษ์ที่ตรงนี้ คุ่มค่ากัน ภูมิใจในความเพียรของ ตนที่ได้ทำมามากน้อย ความทุกข์ความลำบากขนาดไหนก็ไม่มี ความเสียอกเสียใจ เพราะได้ผล คุ่มค่า การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรขอยุติเพียงเท่านี้

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรม *FM 103.25 MHz* พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ